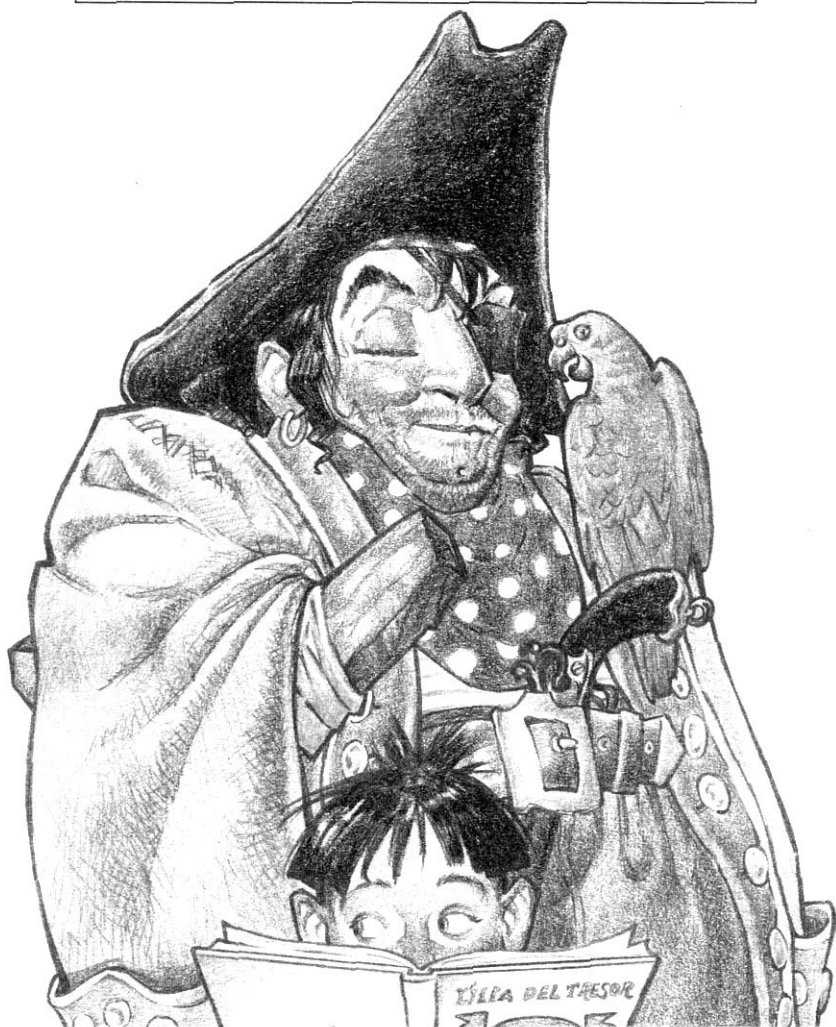

E L M I C A L E T G A L À C T I C

Propostes didàctiques

Moguda a la biblioteca

Elaborades per Joan Andrés i Teresa Soler

MOGUDA A LA BIBLIOTECA

D E S C R I P C I Ó

Autor: *Josep Gregori.*

Il·lustracions: *Francesc Santana.*

Edicions Bromera / Alzira, 1992

Col·lecció: «EL MICALET GALÀCTIC», núm. 22

Format: 20,5x13 cm, 80 pàgs.

Enquadernació en rústica. Impressió en blanc i negre.

Edat: A partir d'11 anys.

RESUM ARGUMENTAL

Agnés, una bibliotecària amb cara de pamfígol, segons el protagonista, obliga Joan a deixar un llibre de pirates quan aquest, amb la mel a la boca, està a punt d'acabar-lo de llegir. El xiquet jura venjar-se'n i, per aconseguir el seu propòsit, es posa a l'aguait amb una horrible màscara que té guardada des de l'últim carnestoltes.

Tria el lloc on s'ha de venjar, però cansat d'esperar, i en veure que l'Agnés no hi apareix, s'enfila a la finestra de la biblioteca i veu com la bibliotecària, que s'ha col·locat unes estranyes ulleres, fa coses molt rares mentre llig el conte de *La Ventafocs*. Decidit a acabar d'una vegada el seu pla, es fica la màscara i toca a la porta, però l'Agnés l'obri tan violentament que li fa mal.

Mentre la bibliotecària va a buscar el cotxe per portar Joan a l'ambulatori, ell s'amaga a la biblioteca per des-

cobrir quin és el misteri de les ulleres. Sense adonar-se'n, el xiquet es troba amb un altre llibre entre les mans. Encuriósit, es posa les ulleres de l'Agnés i comença a llegir. A mesura que s'endinsa en la lectura, comencen per a Joan unes magnífiques aventures. En la primera, és Jim Hawkins, protagonista de *L'illa del tresor*, a qui John Silver obliga a buscar el cofre del tresor que, finalment, només conté dues guinees. En la següent aventura, coneix Robinson Crusoe que, en el seu temps lliure, es dedica a fabricar mussolets i xinesos de la sort. Finalment, es converteix en «l'habitant misteriós», el salvador dels naufragats de *L'illa misteriosa*. Allà coneix el capità Nemo, que li regala una brúixola i li mostra el *Nautilus* on el xiquet, de tan cansat com està, s'adorm en el llit del capità.

Així es troba quan la bibliotecària el desperta i el porta a casa. Tot havia estat un somni. Però, en pujar l'escala de casa, Joan s'adona que porta, a les butxaques, dues guinees, un xinès de la sort i una brúixola antiga.

TEMA I INTERÉS DEL LLIBRE

La història ens mostra el procés a través del qual un xiquet, Joan, esdevé lector. Aquest és el tema central de *Moguda a la biblioteca*, on l'autor, en una perfecta combinació de realisme i fantasia, busca crear l'ambient i les situacions adequades per aconseguir que el lector, a més de passar-s'ho bé amb la lectura, se senta el protagonista de les històries que llig.

Sense perdre de vista aquest plantejament, aquest llibre, de lectura fàcil i agradable, va mostrant-nos, al llarg de les seues pàgines, altres possibilitats de treball sobre aspectes de la vida diària que podrien ser motiu de debat o de qualsevol altre tipus d'activitat per realitzar amb els alumnes. Així es poden tractar, entre d'altres, temes com:

— La necessitat de convertir en un fet normal que xiquets i xiquetes siguen visitants habituals de les biblioteques.

— Les relacions que s'estableixen entre els lectors i els bibliotecaris.

— La utilitat de les biblioteques.

— El comportament en locals públics i, especialment, en les biblioteques.

— L'estima pels llibres.

— La reivindicació de la fantasia.

L'AUTOR

Josep Gregori (Alzira, 1959), mestre, editor i escriptor, es va donar a conèixer, primerament, com a poeta, i posteriorment va dedicar-se a la narrativa. En aquest camp ha publicat el llibre de relats *Tirar les cartes* (Bromera, 1986) i ha estat dues vegades guanyador del Premi Ciutat de València amb les novel·les *Romànica ficció* (1985) i *La claredat incerta de l'alba* (1989). Com a narrador d'històries per a joves, ha destacat amb obres com *Un segrest per tot el morro* (Premi Enric Valor 1989) i *Tereseta la brui-xeta* (Premi Folch i Torres 1991). *Moguda a la biblioteca* és la seua darrera aportació a la narrativa infantil.

L'ILLUSTRADOR

Francesc Santana, pintor i il·lustrador, es va llicenciar en Belles Arts el 1981. Des d'aquesta data, ha realitzat viatges d'estudis per Europa i ha exposat internacionalment la seua obra. Com a il·lustrador ha treballat en diverses editorials i publicacions periòdiques. Els seus dibuixos reflecteixen unes característiques molt personals entre les quals destaquen el detallisme realista i un tractament accentuat

dels aspectes humorístics. A més de *Moguda a la biblioteca*, també ha il·lustrat per a la nostra editorial ¡*No sigues bajoca!*, ¡*Estàs com una moto!* i *La butaca maleïda*.

SUGGERIMENTS DIDÀCTICS I METODOLÒGICS

Si es pretén que la lectura siga una activitat divertida, interessant i lúdica, no l'hem de relacionar necessàriament amb una sèrie més o menys llarga d'activitats obligatòries per als alumnes, ni s'ha de pretendre que la lectura siga, per ella mateixa, l'excusa per a repassar els objectius previstos per al curs escolar en l'àrea de llengua. Per això, les propostes didàctiques d'aquesta col·lecció van separades del llibre de lectura, deixant sempre oberta la possibilitat del seu ús, total o parcial, a la decisió del professional.

Encara que les propostes han estat confeccionades pensant en el currículum escolar del tercer cicle d'educació primària, fóra convenient triar, entre els exercicis i jocs proposats, els més adequats en cada nivell a les necessitats i els gustos de la classe. Per les mateixes raons, les propostes de treball són ampliables o modificables en qualsevol aspecte.

En aquestes propostes didàctiques s'ha inclòs una sèrie d'activitats que ajudarà a iniciar els alumnes en l'anàlisi i el comentari de text. En aquest sentit, es proposen uns exercicis que analitzen l'estructura, el narrador, l'estil i els personatges de l'obra, sempre amb activitats adequades a l'etapa evolutiva de l'alumne, però sense abusar d'aquest tipus de treball, ja que la lectura, per ella mateixa, resulta una activitat suficientment instructiva i creadora.

Altres activitats com les d'investigació, d'expressió escrita, d'orientació espacial, de disseny... compleixen el doble objectiu de fer que els xiquets i les xiquetes s'ho passen bé i, alhora, aprenguen. Un exemple representatiu del que volem dir és el taller de ràdio. Fer ràdio agrada

als joves i el procés a seguir per realitzar un programa d'uns quinze minuts és senzill i motivador. Primerament, la classe pensa qui serà el personatge invitat del programa; la lectura de *Moguda a la biblioteca* ens suggereix diverses possibilitats: la bibliotecària o el bibliotecari del nostre barri o poble (tal com proposa l'exercici d'aquestes propostes), l'autor, l'editor, l'illustrador o la parella de nòvios. A continuació, entre tots els alumnes pensen quins aspectes interessa conèixer de la persona convidada i s'elabora una llista de preguntes. Podeu triar un moderador que les anotarà a la pissarra per evitar repeticions. Després, es passa a net el qüestionari i es dóna una còpia a cada alumne. Per assegurar la participació de tots els de la classe, es distribueixen les preguntes i cada alumne té almenys una pregunta a fer en l'entrevista. Per al dia de l'enregistrament, s'ha de triar un locutor del programa, que presentarà la persona entrevistada i que pot llegir un paràgraf del llibre com a introducció. La música que trie la classe s'enregistra i es posa al principi i al final del programa, i fa així de sintonia. Per acabar, s'enregistra l'entrevista amb el nostre personatge invitat i, finalment, es pot passar la cinta a altres cursos perquè l'escolten.

Cal tenir presents alguns aspectes tècnics per aconseguir una nitidesa de so acceptable: netejar els capçals de l'aparell, que els xiquets i les xiquetes parlen alt, a poc a poc, vocalitzant i sense acostar-se excessivament al micròfon. Es poden fer assajos abans del dia de l'enregistrament, ja que escoltar el que ha quedat enregistrat ajuda a millorar la qualitat de la gravació.

El programa també pot ser emès per antena, si hi ha ràdio local o comarcal i disposa dels espais radiofònics en què siga adient l'emissió.

PROPOSTES DE TREBALL*
(MATERIAL FOTOCOPIABLE)

* L'editor autoritza la reproducció d'aquestes *propostes de treball* amb finalitats didàctiques, però recorda que no es permet la reproducció, per fotocòpia o altres mitjans, del llibre a què es refereixen les presents *propostes*.

A) FITXA DE LECTURA

TÍTOL DE L'OBRA

AUTOR/A

ILLUSTRADOR/A

EDICIONS BROMERA

COLLECCIÓ..... Núm.....

1. La història està dividida en vuit capítols; cada capítol té un títol. ¿Per què creus que l'autor ha titulat els quatre primers capítols així? Explica-ho amb paraules teues.

1. *Agnés, la bibliotecària*

2. *La venjança serà terrible*

3. *L'Agnés fa coses rares*

4. *Un home amb defecte*

2. De totes les coses que succeeixen al protagonista, ¿quina o quines t'agradaria que et passaren? ¿Per què?

B) ESTUDI I ANÀLISI DE L'OBRA

1. L'ESTRUCTURA

1.1. Atenent l'argument, podem dividir la novel·la en dues parts, segons es narren aspectes més realistes o aspectes més fantàstics. Cada part comprén una sèrie de capítols. Escriu els capítols que corresponen a cada part.

Part realista:

.....

.....

Part fantàstica:

.....

.....

1.2. ¿Consideres que el desenllaç o final de *Moguda a la biblioteca* pot ser considerat realista? ¿Per què?

.....

.....

.....

1.3. L'autor utilitza el recurs de la novel·la dins de la novel·la. Digues en quines novel·les pren part Joan, el protagonista de *Moguda a la biblioteca*.

TÍTOL	AUTOR	NOM D'ALGUNS PERSONATGES

2. EL NARRADOR

Una narració es omniscient si és contada per una persona desconeguda, que sembla que sap el que parlen i senten tots els personatges, com si estiguera alhora en tots els llocs, i per això la història està narrada en tercera persona. Una narració també pot ser subjectiva si el narrador conta la història en primera persona i és o bé un personatge més en la novel·la o bé el protagonista.

2.1. ¿Qui narra la història en *Moguda a la biblioteca*?

.....

2.2. ¿El narrador parla en primera persona o en tercera?

.....

2.3. ¿És un personatge qualsevol o és el protagonista?

.....

2.4. ¿La narració de *Moguda a la biblioteca* és omniscient o subjectiva?

.....

3. L'ESTIL

3.1. ¿Què predomina en el relat que acabes de llegir: la narració, la descripció o el diàleg?

.....

3.2. En aquest llibre, combinació de realisme i fantasia, segur que trobaràs expressions, frases fetes o refranys que t'hauran cridat l'atenció pel seu sentit de l'humor o per la seua originalitat. Escriu les tres que més t'hagen agradat i explica amb altres paraules què volen dir.

.....

.....

.....

.....

3.3. Inventa una història diferent de la que es narra al llibre a partir d'aquest paràgraf. Intenta fer-ho seguint l'estil desimbolt i humorístic de l'autor.

«La veritat és que no calia pensar massa. Agnès m'ho havia posat fàcil. Vaig entrar a la biblioteca i em vaig amagar. La cosa no va resultar massa complicada, perquè si alguna cosa sobra a la biblioteca, són amagatalls.

En això, va tornar la figa-flor de la bibliotecària.»

4. ELS PERSONATGES

4.1. Normalment, en totes les narracions hi ha un o més protagonistes. Es tracta del que solem anomenar «el xic o la xica de la pel·lícula». En aquest cas, també hi ha un protagonista. ESCRIU quin és el seu nom i després completa la fitxa següent:

Nom

Característiques físiques

En la història fa de

Preferències

Altres aspectes que cregues interessants

4.2. Fes el mateix amb algun altre personatge de la història que t'haja agradat.

C) ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

1. El protagonista diu que l'Agnès té cara de pamfí-gol. ¿Saps què és el pamfí-gol? Busca informació i després contesta:

¿De què està fet?.....

¿De quins pobles és típic?.....

2. Uneix el títol de la novel·la amb el del seu autor i el lloc de naixement d'aquest.

<i>L'illa del tresor</i>	R.L. Stevenson	França
<i>Robinson Crusoe</i>	Jules Verne	Escòcia
<i>L'illa misteriosa</i>	Daniel Defoe	Alemanya
<i>La Ventafocs</i>	Els germans Grimm	Anglaterra

3. Si pogueres aconseguir les ulleres d'Agnés, la bibliotecària, ¿en quins tres llibres t'agradaria participar? Escriu el títol de les novel·les i els personatges a qui reemplaçaries.

NOVEL·LA	PERSONATGE

Si les ulleres de la bibliotecària tingueren la qualitat de veure qualsevol cosa que desitjares, ¿quin seria el teu desig? ¿Per què?

.....

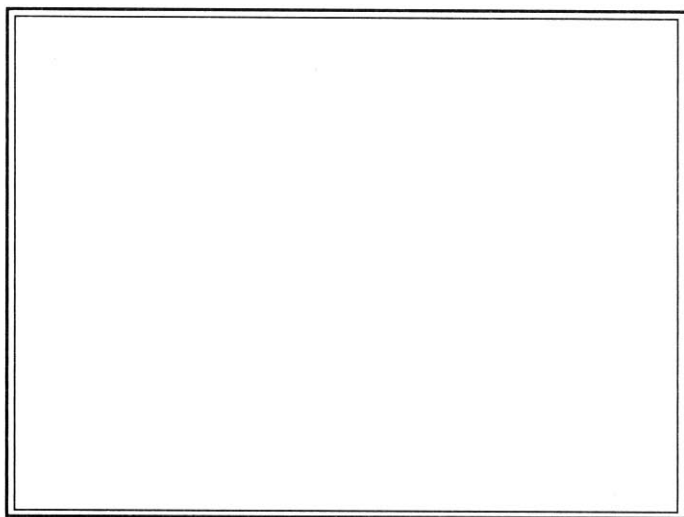
.....

.....

.....

4. La bibliotecària proposa a Joan que es faci el carnet de lector, però, a Joan, li interessaria més tenir el carnet de pirata. ¿Com creus que devia ser aquest carnet?

Dibuixa'l, reparteix-lo entre els teus amics i amigues i formeu un club de pirates.

5. Taller de ràdio

Penseu entre tota la classe quines coses us agradaria saber d'una biblioteca (com s'ordenen els llibres, horaris, què es necessita per a ser-ne soci...) o del treball de bibliotecari-ària. Proposeu preguntes i anoteu a la pissarra les que us semblen més interessants. Després, passeu les preguntes elegides a màquina i demaneu al vostre mestre o mestra que en faça una fotocòpia per a cada alumne de la classe. Distribuiu-vos les preguntes perquè tots pugueu participar. Inviteu una vesprada el bibliotecari-ària del vostre barri o poble i enregistreu l'entrevista. No us oblideu de triar un presentador o presentadora i una música, que haureu de posar al principi i al final del programa perquè faça de sintonia. Finalment, convideu les altres classes a sentir-lo.

6. El fantasma del capità Flint i el pirata John Silver volen apoderar-se del tresor de l'illa. El capità Flint ix del punt A i John Silver del punt B; cadascun d'ells segueix un camí diferent. ¿Qui dels dos troba el tresor?

A. Capità Flint: 3N, 3O, 3S, 1E, 2S, 3E.

B. John Silver: 2N, 1O, 1N, 2E, 3N, 2O.

